

MONDIALE THEMA'S

De ontwikkelteams hebben vier thema's benoemd waar bijna alle leergebieden een bijdrage aan leveren: **duurzaamheid, globalisering, gezondheid en technologie**. Deze thema's zijn van belang voor alle leerlingen, omdat ze op wereldschaal spelen en iedereen er ook individueel de komende jaren mee te maken heeft. De thema's sluiten aan bij de *sustainable development goals* van de Verenigde Naties. Leren over deze thema's draagt bij aan hun persoonsvorming, kwalificatie en socialisatie. Daarbij is het van belang dat leerlingen een beeld krijgen van de bijdragen die zij in hun verschillende rollen aan deze thema's kunnen leveren.

De thema's zijn complex en hangen met elkaar samen. Voor de bestudering ervan zijn inhouden uit verschillende vakken en leergebieden nodig. In het curriculum maken ze vakoverstijgend denken en werken mogelijk en versterken zo de inhoudelijke ('horizontale') samenhang tussen vakken en leergebieden. Bij elk thema kunnen vragen op verschillende schaalniveaus gesteld worden:

- Wat betekent dit voor **mij**?
- Wat betekent dit voor **concrete anderen** (anderen met wie ik in contact ben of van wie ik me een voorstelling kan maken)?
- Wat betekent dit voor het **samenleven**?
- Wat betekent dit voor de **wereld**?

Deze vragen kunnen per schooltype en bouw worden afgestemd op het niveau van de leerlingen vanuit het perspectief van de verschillende leergebieden.

De ontwikkelteams hanteren de volgende omschrijvingen van de thema's:

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid omvat: het belang van ecosystemen en landschappen voor de gezondheid, veiligheid en andere behoeften van mensen en andere soorten. Daarbij horen bedoelde en onbedoelde invloeden van mensen op ecosystemen en op landschappen. Ook omvat het thema duurzaamheid de maatregelen om die invloeden zo te sturen dat de belangen van mensen en andere soorten – hier en elders, nu en in de toekomst – zo weinig mogelijk geschaad worden, met alle dilemma's van dien. Onder deze omschrijving valt bijvoorbeeld de klimaatdiscussie, maar ook het belang van schoon water, van biodiversiteit, en het verbruik van grondstoffen.

Globalisering

Als werkdefinitie nemen we hier "een *multidimensionaal geheel van sociale processen dat uitwisseling en wederzijdse afhankelijkheid op wereldschaal creëert, vermenigvuldigt, uitrekt en intensiveert en dat mensen een groeiend besef geeft van versterkte banden tussen hier en daar*".

Globalisering is zichtbaar in economische, sociale, culturele en politieke ontwikkelingen. Deze brengen welvaart, maar vergroten ook verschillen en brengen daarmee polarisatie voort, naast de groeiende (lots)verbondenheid tussen mensen die globalisering per definitie inhoudt.

Gezondheid

De meest gangbare definitie van gezondheid is: "Gezondheid is een toestand van volledig fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden en niet van louter het ontbreken van ziekte."

Een alternatieve definitie spreekt mensen meer aan op wat ze (nog) wel zelf kunnen in plaats van op wat hun leven moeilijk maakt: "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Voor onderzoek naar gezondheid als complex maatschappelijk verschijnsel in

het curriculum zijn beide definities belangrijk. Zij zijn toepasbaar in de velden van fysiek welbevinden, geestelijke gezondheid, sociaal welbevinden en seksuele en reproductieve gezondheid.

Technologie

De mens ontwikkelt techniek en technologie. Tegelijkertijd wordt de ontwikkeling van de mens beïnvloed door technische en technologische ontwikkelingen. Techniek en technologie hebben grote veranderingen veroorzaakt in samenleven, economie, cultuur en verhouding tot de natuur, van het gebruik van de eerste werktuigen en het maken van vuur tot en met automatisering, nanotechnologie en CRISPR-Cas.

Het leergebiedoverstijgende thema technologie heeft betrekking op technologische ontwikkeling als maatschappelijk verschijnsel. Technische kennis en vaardigheden die leerlingen in een leergebied zelf onder de knie krijgen (in ontwerpen en in maken, in verband met kunst en cultuur, mens en natuur en beroepsgerichte leerwegen) zijn uitingen van technologische ontwikkelingen als maatschappelijk verschijnsel en geven aanleiding om daarover na te denken.

Deze tekst is gebaseerd op een uitgebreidere tekst van de ontwikkelteams: [Begrips-afbakening leergebiedoverstijgende thema's](#). In deze tekst zijn de mondiale thema's verder toegelicht en onderbouwd, inclusief bronvermelding.